

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 31/2020)

София, 5 август 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 30.07.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 30.07.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

Оперативните данни към 30 юли 2020 г. сочат годишно увеличение на производството на ечемик и ръж, съответно с 3,1% и 36,6%, дължащо се предимно на по-големия размер реколтирани площи, като при ръжта е съчетано и с по-висок добив. Събраната на този етап от жътвената кампания продукция от тритикале, пшеница и маслодайна рапица е с между 5,5% и 34,2% под нивото на аналогичния период на предходната година, предимно поради понижаване на средните добиви, а при маслодайната рапица съчетано и с по-малко реколтирани площи.

Жътва на есенници към 30.07.2020 г.

	30.07.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 177 061	1 148 941	97,6%	4 529 374	394	4,0%	5,6%	-19,8%	-24,1%
ечемик (вкл. пролетен)*	138 016	137 142	99,4%	557 345	406	18,5%	19,9%	3,1%	-14,1%
маслодайна рапица*	114 732	114 122	99,5%	256 618	225	-25,0%	-22,9%	-34,2%	-14,8%
ръж	6 861	3 508	51,1%	8 369	239	16,9%	18,5%	36,6%	15,5%
тритикале	13 945	10 546	75,6%	32 445	308	1,9%	3,2%	-5,5%	-8,3%

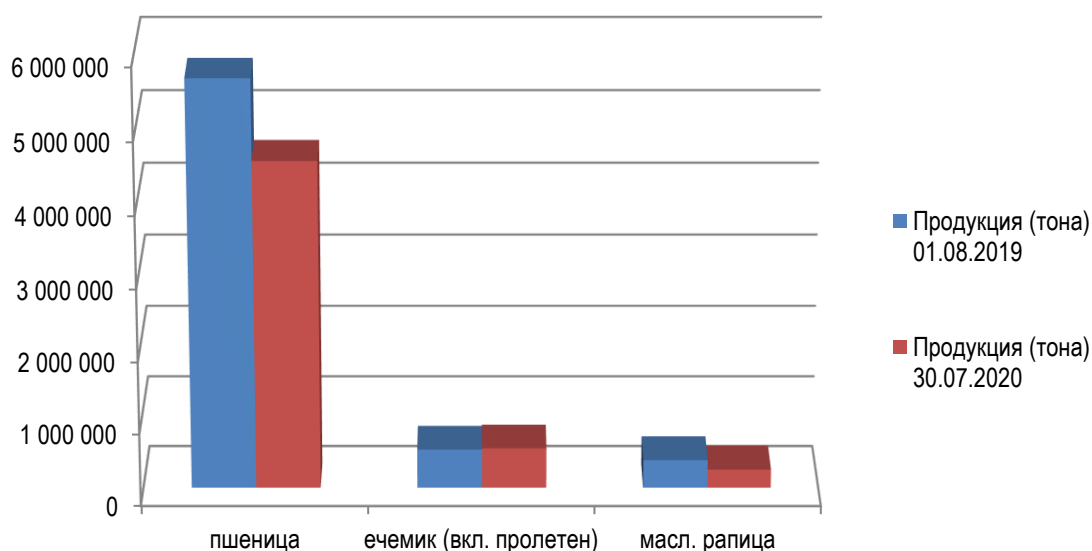
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 31.07.2020 г.

**Площите за реколтиране при пшеница, ръж и тритикале намаляват поради увеличаване на пропадналите площи

Продукция от основни есенни култури към 30.07.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Към края на м. юли 2020 г. производството на тютюн тип „Ориенталски“ е с 8,3% повече на годишна база, вследствие на по-високия среден добив. При тютюна от типове „Вирджиния“ и „Бърлей“ също се отчита по-голяма продукция до момента, съответно с 30,1% и 58,5%, поради по-бързия темп на прибиране на реколтата.

Площи и производство на тютюн към 30.07.2020 г.

	30.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 183	2 035	93	-15,3%	-6,0%	8,3%	14,8%
Тютюн-Вирджиния	1 259	507	359	71	251,7%	57,9%	30,1%	-17,4%
Тютюн-Бърлей	280	258	225	87	-84,7%	88,3%	58,5%	-15,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат годишен ръст на прибраните количества картофи с 11,7%, което се дължи изцяло на повишения среден добив.

Към момента продукцията от пъпеши, дини, пипер и домати от открити площи изостава с между 10,9% и 64,3% спрямо година по-рано. Това се обяснява с по-късното прибиране на реколтата тази година и по-ниските, с изключение на пъпешите, средни добиви.

В края на сезона на ягодите от открити площи производството е с около 37% под миналогодишното, поради съчетание от по-малко реколтирани площи и намаление на средния добив.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 30.07.2020 г.

	30.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 532	3 028	51 360	1 696	-6,4%	-13,3%	11,7%	28,8%
домати на открито	2 736	676	5 739	849	-18,4%	-43,5%	-64,3%	-36,9%
пипер на открито	2 565	485	2 613	539	-1,9%	-12,9%	-35,1%	-25,4%
дини	4 618	1 221	17 187	1 408	24,7%	-26,4%	-34,9%	-11,5%
пъпеши	2 476	828	6 827	825	37,2%	-18,6%	-10,9%	9,6%

	30.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-29,5%	-37,1%	-10,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 30.07.2020 г. са произведени 18 518 тона оранжерийни домати и 22 311 тона оранжерийни краставици. В ход е второто зареждане с краставици и домати в оранжериите.

До момента са прибрани 2 795 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 7 993 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 30.07.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	453	414**	18 518	4 473
краставици в оранжерии	275	307**	22 311	7 267
краставици на открити площи*	774	278	2 795	1 005
зеле	1 354	320	7 993	2 498

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

По оперативни данни към 30 юли 2020 г., събраната продукция от череши и вишни е съответно с 22,9% и 43,3% повече в сравнение със съответния период на 2019 г., като и при двете култури се наблюдава нарастване на реколтираните площи и на средните добиви. При производството на сливи и круши също се отчита ръст на годишна база, респективно с 80,8% и над два пъти, който не е показателен за цялата реколта, защото кампанията по прибиране на тези плодове е в начален етап.

Отчитайки по-бавния темп на прибиране и/или по-ниските добиви на площ, до момента добитите количества малини, кайсии и праскови остават все още под миналогодишните – съответно с 16,9%, с 50% и с до 57,4%.

През последната седмица в област Благоевград са прибрани и първите количества ябълки – 3,6 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 30.07.2020 г.

	30.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтиран и площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
круши	604	24	132	550	95,1%	149,1%	28,5%
праскови	2 951	1 084	6 520	601	-47,7%	-57,4%	-18,7%
сливи	11 139	733	4 462	609	34,5%	80,8%	34,4%
череша	10 881	9 799	48 328	493	17,5%	22,9%	4,4%
вишни	1 594	1 315	4 855	369	30,4%	43,3%	9,8%
кайсии	3 110	1 762	6 604	375	-22,3%	-50,0%	-35,7%
малини	1 940	716	1 320	184	17,9%	-16,9%	-29,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

За втора поредна седмица се регистрира ръст на реколтираните площи с лавандула на годишна база, в резултат на което прибираната към момента продукция вече леко надхвърля миналогодишната - с 2%.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 30.07.2020 г.

	30.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	15 036	65 142	433	20,7%	2,0%	-15,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 2 август 2020 г. възлиза на 260,4 хил. тона (в т. ч. 15 хил. тона реализирани през последната седмица), което е с 16,6% по-малко на годишна база. Макар за втора поредна

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

седмица да не са преминавали товари с ечемик, експортът изпреварва миналогодишния с 46,1%. Все още не е реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 02.08.2019	29.06.2020 – 02.08.2020	Изменение на годишна база
пшеница	312 425	260 413	-16,6%
ечемик	34 665	50 660	46,1%
рапица	30 408	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2019/20 пазарна година

Общо за периода от началото на м. септември 2019 г. до момента, експортът на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна намалява съответно със 17,4% и 29,3% на годишна база, като през последната седмица не са преминавали количества.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 02.08.2019	03.09.2019 – 02.08.2020	Изменение на годишна база
царевица	706 265	583 306	-17,4%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години досега не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 28/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2020 г.

2.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 28/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 29 юли 2020 г. средните изкупни цени на хлебната пшеница и рапицата отбелязват леко повишение на седмична база, респективно с 1,6% и 2,3%, докато цената на фуражната пшеница намалява с 1,3%. Без седмична ценова промяна са ечемикът, царевичата и слънчогледът.

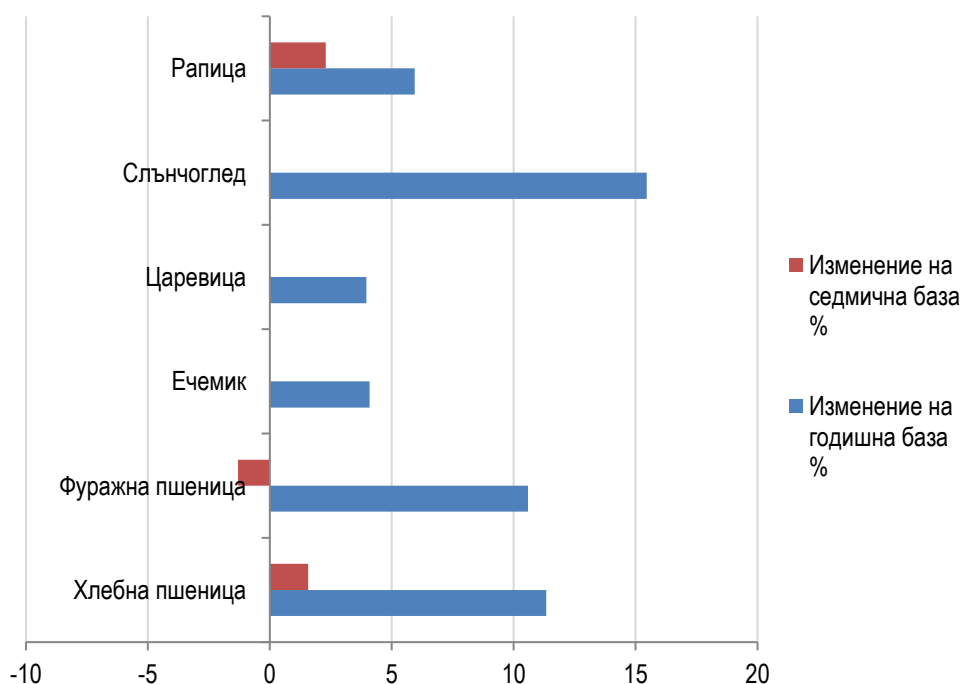
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 29.07.2020 г., лв./тон без ДДС

	31.07.2019	22.07.2020	29.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	291	319	324	11,3	1,6
фуражна пшеница	274	307	303	10,6	-1,3
ечемик	269	280	280	4,1	0,0
царевица	278	289	289	4,0	0,0
слънчоглед	576	665	665	15,5	0,0
рапица	674	698	714	5,9	2,3

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Всички основни зърнени и маслодайни култури се търгуват на по-високи ценови нива отколкото по същото време на миналата година. Поскъпването е в границите от 4% при царевичата до 15,5% при слънчогледа.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
29.07.2020 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 31 юли 2020 г. средните цени на едро на зеле, червен пипер и ябълки на тържищата в страната седмично понижение с между 7,8% и 14%. Леко поскъпване се отчита при картофите, зеления пипер и вносните домати – в рамките на 1,4% - 4,3%, а по-съществено – при прасковите (с 13,6%), оранжерийните краставици (с 20%) и оранжерийните домати (с 20,4%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 31.07.2020 г., лв./кг

	02.08.2019	24.07.2020	31.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,62	0,69	0,70	12,9	1,4
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,20	1,37	1,65	-25,0	20,4
домати (внос)	*	1,40	1,46	-	4,3
краставици (оранжерийни)	2,22	1,00	1,20	-45,9	20,0
пипер (зелен)	1,30	1,25	1,29	-0,8	3,2
пипер (червен)	*	2,07	1,84	-	-11,1
зеле	0,50	0,64	0,59	18,0	-7,8
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	02.08.2019	24.07.2020	31.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	1,31	1,25	1,42	8,4	13,6
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,02	2,00	1,72	68,6	-14,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Измененията на цените на годишна база също са разнопосочни. Прасковите, картофите и зелето се търгуват с от 8,4% до 18% по-високи цени отколкото по същото време на миналата година. Още по-значителен ръст е налице при цената на ябълките – с 68,6%. Същевременно, средните цени на едро на оранжерийните домати и краставици са съответно с 25% и 45,9% под нивото отпреди една година, а тази на зеления пипер - с 0,8%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 31.07.2020 г.

